

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

LEJBIK

OJ CZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Jak wyglądał LEJBIK, kto go nosił i skąd w polszczyźnie wzięła się jego nazwa? Wiek XVIII jeszcze nie zna LEJBIKA. W połowie XIX wieku LEJBIK – przejęty z języka niemieckiego, skrócony i przekształcony na zdrobnienie – to wyłącznie ‘część ubioru żołnierskiego’, przy czym w owym czasie jest to już tak oczywista część, że dalszy jego opis w słowniku jest niepotrzebny, zostaje pominięty. Pół wieku później, na przełomie XIX i XX w., LEJBIK, zapisywany wówczas również jako LAJBIK, to w dalszym ciągu ‘mundur wojskowy’, ale już nie tylko. LAJBIK zostaje bowiem przejęty zarówno przez mężczyzn – cywilów, jak i przez kobiety. Staje się bardzo popularną częścią ubrania. Noszą go wszyscy: i bogaci, i biedni, i szlachta, i mieszczenie. W tym czasie „cywilny” LAJBIK to albo ‘kaftan męski’, albo ‘kamizelka sukienka bądź płócienna’, a kobiety LAJBIK – lub częścię zdrobniale LAJBITEK – to „stanik, kaftanik żeński”, jak go definiuje Słownik warszawski. Kolejne pół wieku później po obcisłym damskim serdaczku, wzorowanym na wojskowej bluzie, zostaje tylko wspomnienie: w połowie XX w. LEJBIK (znów pisany przez e) jest już przede wszystkim luźnym żakietem damskim, ewentualnie kaftanem męskim, zaś LEJBIK jako ‘górną część munduru wojskowego’ staje się nazwą historyczną. A kolejne pół wieku później – zostaje niemal całkowicie zapomniany...